

גם ב-2026, האתגרים המשמעותיים הם חמאס, חיזבאללה ואיראן

written by פרופ' קובי מיכאל | 17.12.2025

שנת 2025 עמדה בסימן שינוי הגיאו-אסטרטגיה האזורית, לאחר מבצע "עם כלביא", שהתאפשר בין היתר, בזכות רצף הישגים ישראלים מרשימים למול חיזבאללה, שהוביל בתורו לנפילת משטר אסד ואפשר לישראל לחסל את עיקר מערכי הצבא הסורי ואת העליונות האווירית והמסדרון האווירי לאיראן. התמרון העמוק במרחב העיר עזה והאיום הקיומי על שרידות חמאס והתקיפה האווירית בדוחה בספטמבר 2025, יצרו את התשתית לתוכנית 20 הנקודות של טראמפ ולהפסקת האש שהחלה ב-10 באוקטובר 2025. התוכנית גובתה גם בהחלטה 2803 של מועהבי"ט ומימושה יאפשר את מימוש חמש מטרות המלחמה שנקבעו על ידי ממשלת ישראל. חזרתם של כל השבויים החיים ו-26 חללים מתוך 28 (לעדכן לקראת פרסום) ושליטה ישראלית ב-53% משטח רצועת עזה הם הישגים חשובים ביותר עבור ישראל. אלא שהמערכה טרם נסתיימה, חמאס לא פורק ממשקו ורצועת עזה טרם פורזה וגם שלטון אלטרנטיבי לחמאס טרם הוקם. הפסקת האש מופרת על ידי חמאס באופן קבוע וצה"ל, שמרוסן ומוגבל בכל הנוגע לפעולות יזומות נגד מהלכי ההתעצמות של חמאס, מגיב להפרות באופן חריף ולא פרופורציונלי כדי לקבע כללי משחק ברורים ולגבות מחיר כבד מחמאס.

האתגרים המשמעותיים ביותר הניצבים לפתחה של ישראל בשנת 2026 הם התעצמות חמאס וביסוס שלטונו ברצועת עזה לצד מאמצי השיקום של חיזבאללה בסיוע איראן, הפועלת במשנה מרץ לשיקום ולפיתוח היכולות הבליסטיות ומערכי הכטב"מים והרחפנים בד בבד עם הגברת מאמצי הסייבר והפיגועים ביעדים ישראלים ויהודים בחו"ל. למעשה, ישראל עדיין נתונה במלחמה פעילה בחמש חזיתות עיקריות: איראן, רצועת עזה, איו"ש, לבנון ודרום סוריה. נדמה ששני מרכזי הכובד הבולטים הם רצועת עזה ולבנון ובשתי הזירות האלו תידרש ישראל להכרעה, כדי להחליש את איראן ולאפשר היערכות טובה יותר למול מאמצי ההתעצמות שלה והאפשרות הסבירה למהלך התקפי שלה נגד ישראל.

הישגיה המשמעותיים של ישראל מאז יולי 2024 הובילו לשינוי משמעותי של המערך האזורי וקיבעו את מעמדה של ישראל כמעצמה מובילה ושיפרו את התנאים להרחבת הסכמי אברהם ולשינוי עומק של הארכיטקטורה האזורית החדשה בגיבוי ובהובלה של ארה"ב. נקודת התורפה והמכשול בפני השינוי היא רצועת עזה. הסבירות למימוש מוצלח של תוכנית 20 הנקודות אינה גבוהה וישראל צריכה לפעול באופן שיאפשר את הלגיטימציה, בעיקר האמריקאית, לחידוש המהלך הצבאי לפירוק חמאס ולפירוז הרצועה באופן שיכשיר את התנאים למימוש תוכנית טראמפ. האפשרות לקיבועה של מציאות בה רצועת עזה נותרת מחולקת בין מזרח למערב לאורך "הקו הצהוב" כשחמאס נותר ריבון אפקטיבי בשטח שבשליטתו במזרח הרצועה מבלי שישראל יכולה לפעול לפירוקו ולפירוז הרצועה, היא אפשרות גרועה ומסוכנת עבור ישראל וריסונה של

ישראל על ידי ארה"ב עלול להפוך לתקדים מסוכן גם בנוגע לחיבאללה ולאיראן ולהצר את צעדיה בסוריה.

האתגר המשמעותי מבחינת ישראל הוא שימור רמת התיאום ושיתוף הפעולה עם הממשל האמריקאי ותמיכה בלתי מסויגת בישראל לצד חופש פעולה מבצעי בכל הזירות. מדובר במתח שאינו קל ליישוב בהתחשב באינטרסים האמריקאים ובנחישותו של הנשיא טראמפ לעיצוב ארכיטקטורה אזורית חדשה באמצעות הרחבת הסכמי אברהם, בהם היה מבקש לכלול גם את סוריה ולבנון ולקבע את מעמדו ודימויו כמשכין שלום.